

J.U. Opća bolnica
"Prim.dr. Abdulah Nakaš"
Sarajevo

UGRIZ PSA

Dr. Eldina Bešlagić

Bihać: Čopor pasa izujedao dvije desetogodišnje djevojčice

Like Share 0 Tweet 0

VIJESTI > SARAJEVO

19.09.2013. | PIŠE: Oslobođenje PORTAL

Čopori pasa-lutalica haraju Sarajevom: Doktorica izgrizena od glave do pete

Šest Sarajlija je u protekla 24 sata zbog ugriza pasa-lutalica zatražilo hitnu medicinsku pomoć. Uglavnom je riječ o čoporu koji napadaju ljude u svim dijelovima grada, ali dominantna su područja Novog Sarajeva i Novog Grada, kazala je Feni direktorica Zavoda za hitnu medicinsku pomoć KS-a Sena Softić-Taljanović.

831

Like

1

Tweet

Foto: Senad GUBELIĆ

112

NASLOVNICA > VIJESTI > SARAJEVO | OBJAVLJENO: 10.10.2013. 07:59 | AUTOR: F. N.

Share 99

MJEŠTANI U STRAHU, PISALI I NAČELNIKU BEČIREVIĆU

Brekom kruže čopori u kojima je 20 do 40 pasa

Čopori pasa danonoćno kruže naseljem

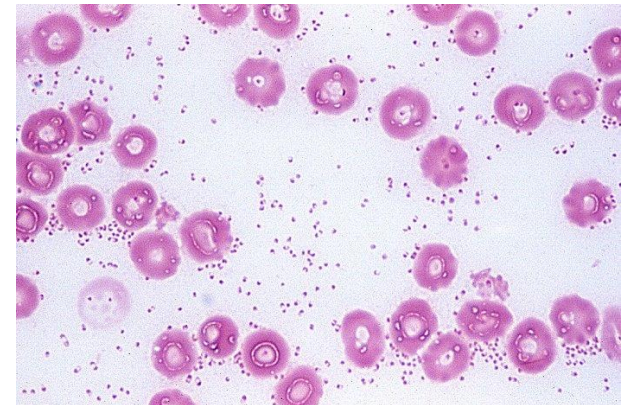
FOTO: AVAZ

- U Kantonu Sarajevo ima 11 000 pasa.
- 2009. godine donesen je Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja, kojim je uvedena zabrana ubijanja životinja, te uređen sistem rješavanja problema pasa lutalica. Zakon nikada nije proveden u djelo. Ispostavilo se da nema dovoljno novca za izgradnju i održavanje azila za napuštene životinje.
- Smještaj u azilu iznosi 157 KM mjesečno.

- Ujedi izazvani zubima sisavaca karakterišu se snažnim gnječenjem tkiva među čeljustima, laceracijom kože i dubokim prodiranjem zuba.
- Spolja rana može da daje utisak ulazne rane zuba, razderotina kože, pa do avulzija čitavih komada tkiva.
- Bez obzira na spoljašnji izgled rane treba imati u vidu da je tkivo pod kožom bilo izloženo snažnom gnječenju i cijepanju.
- Druga karakteristika je da usta sisara predstavljaju pravi inkubator od preko dvije stotine vrsta bakterija virusa uz obavezne anaerobe.
- Bakterije sa slinom utisnu se pod pritiskom u razriveno tkivo, tako da je i manji broj bakterija sa velikom virulentnošću u stanju da izazove invazivnu infekciju.

- Sem polimorfnih bakterija u pasa i mačaka u ustima postoji i animalna infekcija *Pasteurella multocida*.
- *Pasteurella* je gram negativni kokobacil koji raste u aerobnih i anaerobnim uslovima, a u spoljašnjoj sredini ne pravi spore.

Pasteurella multocida je otkrivena prvi put 1878. u pticama inficiranim kolerom. Ipak, nije izolirana sve do 1880., kada je to uspeo Louis Pasteur – u čiju čast je imenovana.

- a. *P. multocida* raste na 37°C u krvnom ili čokoladnom agaru
- b. Fakultativno anaerobna
- c. Oksidaza – pozitivna / Katalaza – pozitivna
- d. Daje tipično bipolarno bojenje posebno sa Leishman ili metilen plavim
- e. Fermentira čitav niz karbohidrata u anaerobnim okolnostima

Infekcija rane
psećim ugrizom
uzrokovana
Pasteurellom
multocida

Opasnosti i rizici infekcije *Pasturelle multocida* psećim ugrizom

- Može uzrokovati veoma brz celulitis (lokalna ili difuzna inflamacija vezivnog tkiva (eritema unutar 2h!)
- Uzrokuje komplikacije u gotovo 40% slučajeva
  - Lokalni septični artritis
  - Osteomijelitis
  - Tendosinovitis
  - Bakterijemija
  - Rijetko pneumonija ili pulmonarni absces u imunokompromitovanih pacijenata
  - Diseminirane pasteureloze kod pacijenata sa oboljenjima jetre

Rijedi uzroci infekcija psećim ugrizom

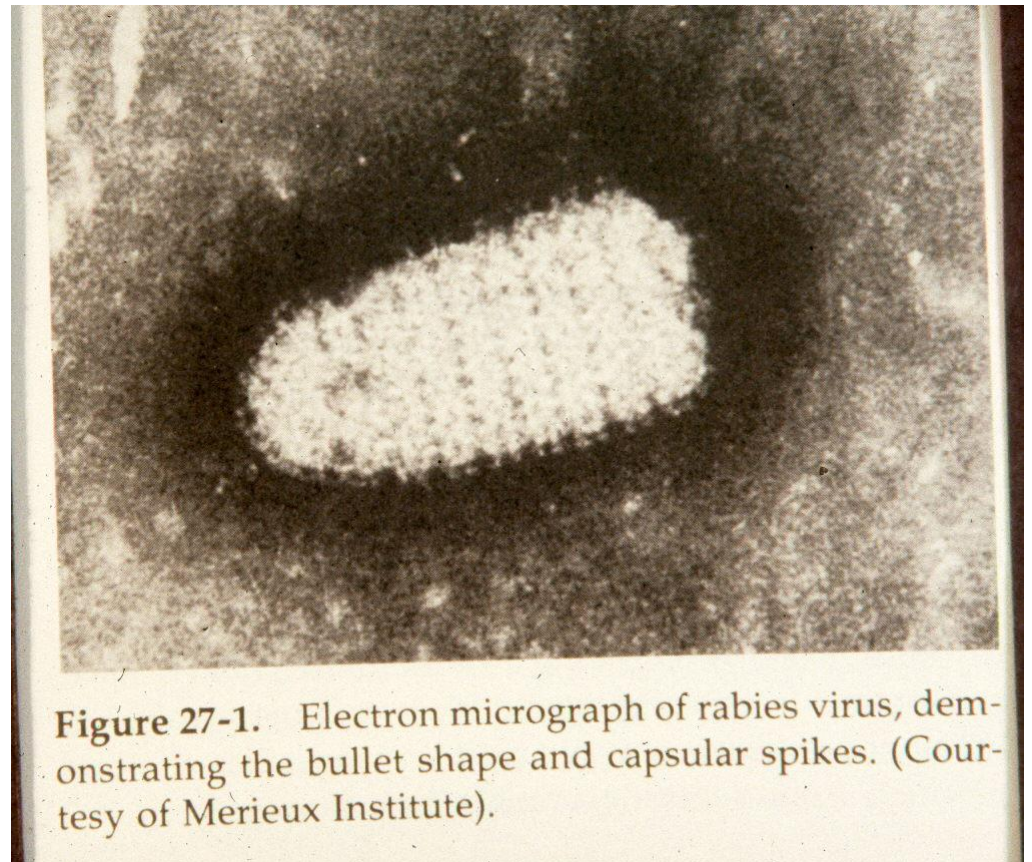
- Fungi
- Mikobakterije kao npr. *M. fortuitum*
- *Clostridium tetani* (tetanus)
- Rabies (bjesnilo)

Rabies

- Prenosioci rabiesa su divlje životinje mesožderi najčešće vukovi, hijene i lisice, a od domaćih životinja pas.
- Bjesnilo je antropozoonoza. Bjesnoća je jedina zarazna bolest koja ima veliki raspon inkubacije. Po tome se razlikuje od drugih zaraznih bolesti.
- Dužina inkubacije u pravilu je vezana s lokalizacijom ozljede, npr. ugriz za glavu i lice može imati inkubaciju do 30 dana (ali i kraće), a za nogu do 90 dana i dulje.
- Prema podacima iz arhive antirabične ambulante u Zagrebu, inkubacije su trajale od 13 do 365 dana.
- Virus bjesnoće pripada skupini tzv. neurotropnih virusa. To znači da se virus u organizmu širi živčanim vlaknima do mozga (tzv. centripetalno širenje), a zatim se iz mozga širi u slinu, rožnicu i druge organe (tzv. centrifugalno širenje).

- Virus bjesnoće u organizam ulazi preko kože putem ugriza ili ogrebotine, te preko sluznica na koju je dospjela slina zaražene životinje (rjeđe!)
- Bjesnoćom se ne možete zaraziti putem krvi, ali slinom da.

Pseći ugriz - Riziko faktori infekcije

- Godine < 2 ili > 50
- Dijabetes
- Imunosupresivna oboljenja
- Hronični alkoholizam
- Ubodne rane
- Velike rane
- Ekstremiteti
- Kasno javljanje ljekaru (>4h)

TRETMAN

- Ugriznu ranu prvo treba dobro isprati sapunom i vodom (pod mlazom tekuće voze) da bi se s mjesta ugriza što učinkovitije odstranili slina i sekret. Potom se treba javiti svome liječniku u ordinaciju opće medicine, u ZHMP.
- U hirurškim postupcima debridmana ovih rana je bitno da se sve devitalizirano tkivo odstrani.
- Ne treba ni pokušavati da se očuva tkivo koje je avulzijom odvojeno kao i odvojeni režnjevi kože.

- Masivnost i raznovrsnost bakterijske kontaminacije, kao i nagnječeno tkivo, ne dozvoljavaju da se rana primarno zatvara. Pored primjene antibiotika sa širokim spektrom djelovanja, podrazumjeva se i antitetanusna zaštita.
- Povrede na licu i glavi nakon sigurne hirurške obrade mogu se primarno zatvoriti, a ako postoje defekti tkiva, treba rane ostaviti otvorene za sekundarni šav ili plastičnu rekonstrukciju rane.

- U antibiotskoj terapiji bitno je da se daju visoke doze antibiotika za kratko vrijeme. Ako ne postoji osjetljivost na penicilin, onda se daje isti. Ukoliko postoji osjetljivost na penicilin, onda se daje cefazolin.
- Ako ne postoje znaci infekcije, nakon četiri dana od povrede, rana se može zatvoriti odloženim šavovima.
- Nakon učinjene obrade javiti se u Dom zdravlja radi antitetanusne zaštite.
- Prva vakcina se daje u toku 72 h, druga nakon mjesec, a treća poslije godinu dana.

- Treba se javiti u antirabičnu ambulantu na pregled.
- Antirabični serum se daje u roku od 24 do 48 sati ako se radi o ujednoj rani na glavi, šakama, poznatog psa ili litalice, kod opsežnih rana.
- Služba za antirabičnu zaštitu DZ Centar 24/24 centrala 292 500.
- U radno vrijeme kontaktirati Epidemiološku službu prof. dr. Obrazović 667 691

- 2009. godine je donesen Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja. Njime je uvedena zabrana ubijanja životinja i uređen sistem rješavanja problema pasa lualica, ali Zakon nikada nije proveden u djelo.
- 05. 12. 2013. poslanici Predstavničkog doma Parlamenta Skupštine BiH, usvojili su izmjene i dopune zakona.
- Prođe li nakon dodatnog usaglašavanja Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja, čiji je predlagač zastupnica SDP-a BiH, postaće ponovo dozvoljeno da se napušteni i psi lualice ubiju (eutanziraju, likvidiraju...) ukoliko se nakon 15 dana provedenih u azilu za smještaj životinja nisu udomili, odnosno nisu našli novog vlasnika.

REZIME

- Eutanazija pasa lotalica nije najhumanije i najsretnije rješenje.
- Prema podacima na zvaničnoj web-stranici Američkog društva za prevenciju okrutnosti prema životinjama (The American Society for the Prevention of Cruelty to Animals), širom Sjedinjenih Američkih Država nalazi se oko 5.000 skloništa za životinje, koja su uglavnom u nadležnosti nevladinih organizacija.
- Ova skloništa godišnje prime između pet i sedam miliona životinja, od čega približno tri do četiri miliona (oko 60% svih pasa i 70% svih mačaka) na kraju bude eutanizirano.
- Tako to radi i čitava Evropa. Zapravo, prema jednom od skorijih istraživanja na tu temu, tek tri od trideset evropskih zemalja (Njemačka, Grčka i Italija) ne dozvoljavaju ubijanje zdravih pasa lotalica.